

Secció III. Altres disposicions i actes administratius

PARLAMENT DE LES ILLES BALEARS

OFICINA DE PREVENCIÓ I LLUITA CONTRA LA CORRUPCIÓ DE LES ILLES BALEARS

1387 *Resolució 1/2021, de 12 de febrer de 2021, per la qual s'aprova el protocol d'actuació per a la protecció i la salvaguarda dels drets de les persones denunciants o alertadores*

L'article 14.5 de la Llei 16/2016, de 9 de desembre, de creació de l'Oficina de Prevenció i Lluita contra la Corrupció a les Illes Balears, disposa que s'aprovarà per part de l'Oficina un protocol d'actuació que garanteixi la protecció i la salvaguarda dels drets dels denunciants.

Per la seva banda, l'article 33 del Reglament de Funcionament i Règim Interior de l'Oficina, aprovat per la Comissió d'Afers Institucionals i Generals en sessió ordinària de 2018.11.21 (BOIB de 2018.12.13), dedica cinc apartats a les mesures de protecció dels denunciants o alertadores, en els que regula les fases del procediment en què es pot sol·licitar la protecció, quin tipus d'actuacions mereixen ser objecte de protecció, i quines mesures pot adoptar l'Oficina.

Actualment, el legislador estatal ha iniciat els tràmits per dur a terme la transposició de la Directiva (UE) 2019/1937 de Parlament Europeu i de Consell, de 23 d'octubre de 2019, relativa a la protecció de les persones que informin sobre infraccions de l' dret de la Unió, que tindrà un evident impacte en aquesta matèria. No obstant això, ateses les sol·licituds de protecció que ha rebut l'Oficina, es considera oportú aprovar a hores d'ara el Protocol sense perjudici que el mateix hagi de ser objecte de modificació quan s'aprovi la normativa estatal que transposi l'esmentada directiva.

En virtut de l'anterior,

Resolc:

1º Aprovar el Protocol d'actuació per a la protecció i la salvaguarda dels drets de les persones denunciants o alertadores, que conté com Annex.

2n Ordenar que aquesta Resolució es publiqui en el «Butlletí Oficial de les Illes Balears» (BOIB).

Contra aquesta resolució, que exhaureix la via administrativa, es pot interposar, amb caràcter potestatiu, recurs de reposició davant del mateix òrgan que el va dictar en el termini d'un mes a comptar de l'endemà de la seva publicació al Butlletí Oficina de les Illes Balears (BOIB), d'acord amb el que disposen els articles 123 i 124 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, de procediment administratiu comú de les administracions públiques; o bé es pot interposar directament recurs contenciós-administratiu davant els jutjats contenciosos administratius de Palma en el termini de dos mesos comptats a partir de l'endemà de l'de la publicació en el BOIB, d'acord amb el que disposen els articles 8.2, 14 i 46 de la Llei 29/1998, de 13 de juliol, reguladora de la jurisdicció contenciosa administrativa.

Palma, 12 de febrer de 2020

El director
Jaume Far Jiménez

ANNEX

PROTOCOL DE PROTECCIÓ DE LES PERSONES DENUNCIANTS O ALERTADORAS DE L'OFICINA DE PREVENCIÓ I LLUITA CONTRA LA CORRUPCIÓ A LES ILLES BALEARS

Article 1.

Definició de persona denunciante o alertadora.

1. Es considera persona denunciante o alertadora, de conformitat amb el que disposen els articles 7 i 14 de la Llei 16/2016, de 9 de desembre, i article 33 del Reglament de Funcionament i Règim Interior de l'Oficina, qualsevol persona física o jurídica, que comuniqui fets o conductes, presumiblement fraudulents o corruptes, que poden donar lloc a l'exigència de responsabilitats legals, davant la mateixa Oficina o qualsevol

altre òrgan administratiu, el ministeri fiscal o l'autoritat judicial. S'assimilen a les persones denunciants o alertadores, a aquests efectes, totes aquelles que alerten, comuniquen o revelen informacions d'aquest tipus.

2. Només podrà atorgar-se el estatut de persona protegida quan la sol·licitud es basi en una denúncia contra institucions, administracions públiques i persones físiques o jurídiques previstes a l'article 2 de la Llei 16/2016, de 9 de desembre, i la persona denunciante o alertadora presti serveis dins el mateix àmbit subjectiu establert en el referit article.

3. La denúncia per part de la persona denunciante o alertadora pressuposa per aquesta l'existència d'una creença, justificada o racional, que la informació revelada és certa i es refereix a una conducta o fets contraris a l'interès públic i general. Al mateix temps, la denúncia ha de respondre a l'exercici legítim d'un deure com a membre actiu i lleial amb la societat i en defensa del bé comú.

4. La qualificació que la denúncia és o no d'interès públic i general, a efectes d'atorgar la protecció al denunciante a què es refereix la Llei 16/2016, correspon a l'Oficina.

La denúncia presentada ha de tenir motius fundats d'il·legalitat i sospites raonables de versemblança de la informació sobre el frau o corrupció.

5. No tindrà la condició de persona denunciante o alertadora, als efectes del dret a la protecció a què es refereix aquest títol, qui presenti una denúncia infundada o injustificada, o moguda tan sols per conflictes personals o laborals, greuges, venjances, i interessos o fins espuris, o amb propòsit d'induir a engany o confusió, fent un ús abusiu de les denúncies o amb origen o fonament en motivacions diferents de la finalitat de salvaguardar l'interès general.

Article 2.

Deure de reserva i protecció de la identitat de la persona denunciante o alertadora

1. La persona denunciante o alertadora té garantida la confidencialitat sobre la seva identitat i sobre la denúncia realitzada. En cap cas, l'Oficina revelarà aquestes dades i informació, excepte en el cas en què es rebí un requeriment judicial.

2. L'Oficina estableix canals que garanteixen l'estricta confidencialitat per a la formulació de denúncies, comunicació de represàlies o altres actuacions lesives derivades de la presentació de la denúncia, dirigits tant a la ciutadania en general com al personal empleat públic.

Article 3.

Drets de la persona denunciante o alertadora

1. La persona denunciante o alertadora, a què es refereix l'article 1 d'aquest protocol, té el dret a l'assessoria legal en relació amb la denúncia realitzada, que li prestarà l'Oficina.

2. A més de dret anterior, les persones denunciants o alertadores a les que l'Oficina atorga l'estatut de protecció tenen els següents drets:

- a) Dret d'assessorament sobre els procediments que, si escau, s'interposen contra les mateixes amb motiu de la denúncia.
- b) Dret a rebre les comunicacions d'inici o arxiu, en cas que la investigació del denunciante es realitzi per l'Oficina, llevat que s'exigeixi el manteniment del secret a fi a la bona fi de la investigació a l'Oficina o en un altre òrgan.
- c) Dret al fet que la denúncia presentada a l'Oficina finalitzi mitjançant resolució expressa i motivada en els termes i terminis previstos en la Llei.

3. La persona denunciante o alertadora a la qual l'Oficina ha concedit l'estatut de protecció té el deure de col·laborar en la investigació que s'estigui duent a terme, a requeriment de l'Oficina.

Article 4.

Procediment per a la concessió de l'estatut de la persona denunciante o alertadora

1. La protecció es concedirà mitjançant resolució de director o directora de l'Oficina, després de la sol·licitud fundada de la persona denunciante o alertadora i la comprovació dels fets i circumstàncies que es considerin rellevants per a l'atorgament de l'estatut de la persona denunciante d'acord amb que disposa el Reglament de Funcionament i Règim Interior de l'Oficina, i en l'article 1 d'aquest protocol.

2. La resolució s'ha d'emetre dins del termini dels dos mesos següents a la presentació de la sol·licitud de protecció, si bé aquest termini es pot suspendre en els casos que preveu l'article 22 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, de l' procediment administratiu comú de les administracions públiques. Quan la complexitat de l'assumpte ho aconselli, l'esmentat termini es pot ampliar, motivadament, per un termini no superior a dos mesos.

3. La resolució acordant la concessió de l'estatut de protecció podrà incloure, si s'haguessin produït represàlies com a conseqüència de la presentació de la denúncia, el mandat per part de l'Oficina de posar en marxa les accions correctores o de restabliment que consideri, en els

termes que estableix la Llei 16/2016, de 9 de desembre, en el Reglament de Funcionament i Règim Interior, i en l'article 6 del present protocol.

4. La protecció podrà mantenir fins i tot més enllà de la culminació dels processos d'investigació, sempre que fos necessari, ateses les circumstàncies, en els termes que preveu l'article 33 del Reglament de Funcionament i Règim Interior d'aquesta Oficina.

5. En cap cas la protecció derivada de l'aplicació de l'estatut de la persona denunciador o alertador, eximirà aquesta de les responsabilitats en què hagi pogut incórrer per fets diferents dels que constitueixin l'objecte de la denúncia.

6. Es podran concedir els drets derivats de l'estatut de la persona denunciador o alertador a les persones a què fa referència l'article 1 d'aquest protocol, als testimonis i perits, així com als seus cònjuges o les persones amb qui es trobin lligats per anàloga relació d'afectivitat i els ascendents, descendents i germans, sempre que també aquests pateixin represàlies o amenaça d'actes lesius com a conseqüència de la presentació de la denúncia, la declaració testimonial o l'emissió de l'informe pericial, i sempre que es trobin dins de l'àmbit subjectiu que preveu l'article 1 d'aquest protocol.

7. La resolució acordant la concessió dels drets derivats de l'estatut de protecció de la persona denunciador o alertador serà notificada aquesta. Així mateix, pot ser revelada a la màxima autoritat o autoritats de l'administració pública o entitat pública o privada en què presti serveis la persona denunciador o alertador, així com a qualsevol altra persona, física o jurídica, que es consideri necessari ateses les circumstàncies del cas, en els termes que preveu l'article 1.2 d'aquest protocol. Aquestes comunicacions podran suspendre a fi de preservar la realització i bon fi de la investigació que s'estigui duent a terme.

8. La resolució també es comunicarà al ministeri fiscal i a l'autoritat judicial en el cas que, com a conseqüència de la interposició de la denúncia o el patiment de la represàlia, s'estigui duent a terme diligències d'investigació penal o s'hagi obert el procediment judicial oportú.

9. Es denegarà la concessió dels drets de l'estatut de la persona denunciador o alertador, notificant-ho a l'interessat, en els següents casos:

- Quan no existeixi denúncia.
- Quan fins i tot existint denúncia, aquesta no es refereixi a fets o conductes presumiblement fraudulents o corruptes.
- Quan la denúncia no presenti motius fundats d'il·legalitat o sospites raonables de versemblança relatius al frau o corrupció.
- Quan la denúncia pugui subsumir-se en algun dels supòsits de fet recollits en l'article 1.5 del present protocol.
- Quan la denúncia es formuli i proporcioni informació falsa, tergiversada o obtinguda de manera il·lícita.

Article 5. Pèrdua de l'estatut de protecció de la persona denunciador o alertador

1. Comprovada la inexistència o cessació de les causes que van donar lloc a la resolució per la qual s'atorgava protecció a la persona denunciador o alertador, s'emetrà resolució per la directora o director de l'Oficina deixant sense efecte la protecció conferida.

2. La persona a la qual s'ha concedit l'estatut de protecció, perdrà dit estatut en el cas que hi hagi indicis raonables que la seva denúncia s'enquadra en algun dels supòsits previstos en l'article 1.5 del present protocol, o quan es tracti de denúncia falsa a la qual es refereix l'article 8.

3. La pèrdua de l'estatut de protecció s'ha de notificar als que s'hagués comunicat la seva concessió.

Article 6.

Mesures contra les represàlies a les persones denunciadors o alertadores

1. Com a conseqüència de la presentació de la seva denúncia, les persones denunciadors o alertadores no podran patir cap tipus d'aïllament, persecució o empitjorament de les seves condicions laborals o professionals, ni cap mesura que impliqui qualsevol forma de perjudici o discriminació, intimidació o represàlia, directa o indirecta, ni durant la investigació dels fets denunciats ni després d'ella.

2. En els processos judicials que la persona denunciador o alertador entauli per defensar o restablir els seus drets perjudicats per la interposició de la denúncia, tindrà dret a al·legar en descàrrec l'haver presentat una denúncia o haver revelat informació d'interès per a les actuacions de la oficina.

3. Les persones a les que l'Oficina hagi atorgat l'estatut de protecció podran sol·licitar a aquesta, en el moment de l'existència de les represàlies a què es refereix l'apartat anterior, l'adopció de les mesures de protecció oportunes davant les actuacions que vulnerin per acció o omissió seus drets, podent l'Oficina exercir les accions correctores o de restabliment que consideri, de les quals deixarà constància en la memòria anual que presenti al Parlament de les Illes Balears.

En aquest cas, la persona denunciador o alertador de comunicar a l'Oficina la represàlia i després d'un procediment semblant a l'establert en l'article 4 per a la concessió de l'estatut de protecció, aquella podrà instar, entre altres mesures, a què s'acordi la suspensió o eliminació de les decisions, acords o resolucions que causin perjudici o menyscapte en l'estatut personal del denunciador o en la seva carrera professional, o que

adopti les accions correctores o de restabliment que siguin necessàries.

No obstant això, abans d'adoptar aquesta mesura, es donarà dret d'audiència a les persones o òrgans que es puguin veure afectats per la resolució, ordenant el cessament de les represàlies, i correspon a aquests provar que el perjudici no va ser conseqüència de la denúncia, sinó que es va basar exclusivament en raons objectives, degudament justificades, no constituint cap irregularitat.

4. L'Oficina, quan aprecii la conveniència per garantir els drets de la persona protegida, pot instar l'autoritat o als l'òrgan competent la concessió d'un trasllat provisional a un altre lloc de treball de la mateixa o equivalent grup, cos, escala o categoria professional .

5. Quan la resolució que posi terme a l'esbrinament dels fets generats per la denúncia conclouï que no es tracta d'irregularitats, males pràctiques o fets que puguin ser constitutius d'il·lícit penal, la persona protegida podrà mantenir l'estatut de protecció si les circumstàncies així ho requereixen i no patirà perjudici, sanció o represàlia alguna, llevat que la resolució que posa fi a l'esmentat procediment demostrï provadament que la persona protegida coneixia l'escassa fiabilitat, inexactitud o falsedat de la informació o se'l condemni per denúncia falsa.

Article 7.

De la responsabilitat de la persona denunciador o alertador en el supòsit de denúncies falses

En el cas que la denúncia es formuli i proporcioni informació falsa, tergiversada o obtinguda de manera il·lícita, podran derivar responsabilitats disciplinàries, penals i civils, amb subjecció a la corresponent legislació administrativa, penal i civil, per a la persona denunciador o alertador; l'Oficina l'ha d'advertir d'això, amb indicació de les seves conseqüències, entre elles la imposició pel director o directora d'una sanció per falta molt greu, de conformitat amb el que preveuen els articles 28 i següents de la Llei 16/2016, de 9 de desembre.

